

Hilsen fra Awassa, 15. Februar 2014

Vi er nå i Awassa, en deilig frihelg før neste uke da jeg regner med å bli alenekirurg på sykehuset. Dr Arega blir borte mesteparten av uka. Vi fikk leie en bil av en venn til en av sykehus-sjåførene og kjørte på fredagen de 180 km fra Soddo til Awassa. Veien er grei og bilen litt skranglet og tilårskommen, men turen gikk bra. Her i Awassa har nå vår hjemmeskole hatt svømmeundervisning ved Haile Resort. I helgen håper vi å treffe venner og kjente før vi reiser tilbake til Soddo på søndag.

Victoria og Juliana på plass i bagasjerommet, klare til å kjøre de 180 km til Awassa.

Svømmeundervisning på Haile Resort Awassa

Forrige helg kjørte jeg til Addis og møtte Helen og barna på flyplassen. Som om ikke det er nok med våre egne barn har Helen også tatt med Victoria, min søsters eldste datter. Det er hennes første tur til Afrika og Etiopia. Det er spennende å vise henne landet.

GIR GUD HODEPINE?

Etter å ha hentet familien på flyplassen, venter vi på Gerawork som skal komme. Vi har avtalt å gå ut og spise middag sammen. Det drøyer, og vi må spise litt brød i mellomtiden. Mens vi venter kommer det springende en person inn på gjestehuset og spør etter en lege. Jeg blir med og i et av nabohusene til NLM finner vi ektefellen med et kraftig angina-anfall. Pasienten, en eldre utlending som har vært mange år i Etiopia, trenger å komme på sykehus. Jeg småspringer tilbake til NLM gjestehuset for å si fra at jeg må på en tur på sykehus. Der treffer jeg Gerawork som endelig er kommet. Sammen med Gerawork kjører jeg ekteparet først til et sykehus, så til et til før vi får tak i en hjertelege som kan hjelpe. Denne legen virket veldig flink og på det lille sykehuset vi var på, Addis Cardiac Hospital, som forresten var et rundt tårn med heis og trapp i midten, kunne han gjøre ultralyd av hjertet, røntgenkontrast av hjertet og utblokkning av blodårer. Vi forlot pasienten på intensivavdelingen på det lille sykehuset og senere samme dag fikk vi høre at vedkommende var bedre. Noen dager senere ble vedkommende evakuert til Kenya.

Mitt etiopiske sertifikat som jeg endelig fikk bruk for på tur til Addis og Awassa. Legg merke til Grade 4 som betyr at jeg kan kjøre både stor buss og tung lastebil!

Så, mange timer forsinket, dro vi ut og spiste på restauranten Lucy. Etter et godt måltid og vel tilbake på gjestehuset fortalte Gerawork grunnen til at han var kommet så sent. Etter gudstjenesten hadde han hatt slik hodepine at han måtte hjem og hvile før han kom. Da han så endelig kom var det akkurat i det jeg skulle ut på vei til sykehuset. Hadde han kommet tidligere som var avtalt, hadde jeg ikke vært på gjestehuset når

ekteparet trengte hjelp, Gerawork mente at Gud hadde gjort det slikt at han kom sent, slik at ekteparet fikk hjelp.

OM AVTALER I ETIOPIA

Vi hadde nå avtalt med en venn at vi skulle få leie en minibuss uten sjåfør. Dette var veldig greit for oss, da skulle vi kjøre med fra Addis til Soddo og bruke den til noe kjøring rundt omkring, og senere tilbake til Addis. Alt skulle være helt i orden, trodde vi. Helt til søndags kveld før vi skulle kjøre til mandags morgen. Avtalen var ikke helt i orden likevel. Vår venn fikk ikke tak i eieren til minibussen. Da jeg ringte til eieren selv, kom han etterhvert med bussen til NLM tomte, vi fikk se den og diskuterte pris og betingelser. Da vi endelig var enige, måtte han ringe til sin bror som var medeier i minibussen. Broren sa blankt nei. Ikke tale om at vi fikk leie minibussen uten sjåfør. ”Ja vel” tenkte jeg, det var dumt, men vi kunne vel i det minste bli kjørt til Soddo med sjåfør? ”Nei” svarte eieren, ”min bror sier at minibussen ikke får kjøre utenfor Addis, ha det bra”

Vel, der sto jeg, sent på kvelden og ingen skyss til Soddo neste morgen. Igjen var det Gerawork som hjalp oss. Han ordnet skyss og mandagen ble vi kjørt til Soddo i en minibuss ordnet via Gerawork og Selamyihun.

Det er vanskelig å reise rundt i Etiopia uten å ha tilgang til bil. Vi arbeider med den saken og ser på det som en nødvendighet dersom vi vil styrke arbeidet vårt her. Biler i Etiopia er svært dyre, faktisk er mange biler her dyrere enn hjemme i Norge.

Vel fremme i Soddo fikk vi installere oss i dr Greys hus, for anledningen pyntet med norsk flagg, det var hyggelig.

Helen har nå ansvar for hjemmeundervisning for de tre skolebarna og samtidig passe på lille Sofia på 4 år. Det er et stort ansvar.

GLIMT FRA SYKEHUSET

Mandagen gikk bort i transport og tirsdagen var jeg igang på sykehuset. Tirsdag opererte jeg en dame som tidligere hadde fjernet en stor svulst i hodet. Det var et svært krater med blottlagt hjerneskinne. Da gjorde jeg en rotasjonslappeplastikk sammen med dr Moges og fikk dekket mesteparten, resten tar vi til uka.

Labsauene brukes til å tappe blod som

arbeid ved to sykehus i Addis Abeba. De har nå kommet for å være noen dager i Soddo, har besøkt laboratoriet her og sett på lab-sauene og fikk så være med på et keisersnitt.

Onsdagen var jeg igjen gynekolog og gjorde et keisersnitt, dette var litt vanskelig for pasienten var tidligere operert og hadde derfor endel sammenvoksninger. Det som gjorde denne operasjonen ekstra hyggelig var jeg fikk ha med meg to besøkende bioingeniører som jeg traff i Addis, de kommer fra Sykehuset i Vestfold, Tønsberg og arbeider i et prosjekt med kompetanseheving i mikrobiologisk laboratorie-

Bioingeniørene Charlotte og Mette fra Tønsberg er klare til keisersnitt!

Etter dette gjorde jeg en ventral rektopexi sammen med dr Moges, dette er en operasjon for fremfall av endetarmen som vi gjør med kikkeshullskirurgi hjemme. Dette kunne vi nok også gjort her og jeg lot Moges velge om vi skulle gjøre kikkeshullskirurgi eller åpen operasjon. Vi valgte åpen operasjon fordi det var nok mest nyttig for Moges, da kan han nok selv klare å gjøre denne operasjonen selv neste gang. Moges opererte og operasjonen gikk veldig fint.

På torsdag gjorde jeg igjen en kikkeshullskirurgisk fjerning av en galleblære. Dette var ikke en betent galleblære, men kun gallesten. Operasjonen er ren rutine hjemme, men her er mye anderledes. Sykepleierne er ikke så vant med utstyret og ting tar tid før operasjonen endelig kan begynne. Etter litt skruing på gassflasken fikk vi startet operasjonen, men etter bare få minutter var rommet fylt med røyk. Et spenningsvern hadde brent og alle maskinene måtte skrues av før vi fikk plugget om på kontaktene. Olaf kom også innom stua og hentet spenningsvernet. Bortsett fra all røyken, gikk operasjonen veldig fint, med åpne vinduer.

Dr Shigute og dr Moges. Moges har nettopp gjort en ventral rektopexi med nett. Dette kan godt være en av de første som er gjort i Etiopia.

Sent torsdag kveld kom det en eldre pasient til sykehuset, han hadde nok tarmslyng. Moges ville først prøve å legge inn en sonde i endetarmen før han evt ringte til meg hvis vi skulle operere. Langt om lenge kom en telefon, det var Moges, pasienten hadde brått falt i surstoff metning under innleggelsen av sonden og døde der på

operasjons-stuen. Livet er skjært og vi møter ofte situasjoner der vi kommer til kort, ofte drøyer pasientene lenge før de kommer til sykehuset, andre ganger mangler vi riktig utstyr for å hjelpe. Da er det godt å huske på at sykehuset i Soddo betyr svært mye for menneskene i byen og området rundt, ja fra hele landet kommer det pasienter til Soddo, også fra muslimske områder i øst-Etiopia. Vi er takknemlige for at vi kan gi vårt bidrag til det viktige arbeidet her i Soddo og Etiopia. Her blir alle, fattige og rike, kristne og muslimer, møtt med den samme behandlingen i den samme kristne nestekjærlighets ånd.

Og Olaf? Han har vært litt syk denne uken, og fått ulike medisiner, vi satser nå på en ny medisin innkjøpt på sykehusapoteket. Det ser ut som den virker godt, han føler seg i dag ganske frisk og har blitt med oss til Awassa og planlegger tur til Arba Minch neste uke.

Olaf i apotek-kø.

Med hilsen

Bjarte med familie og Olaf